

University of Gdańsk
Faculty of Law and Administration
Department of Civil Law
Agnieszka Trzcińska, MSc

Legal liability of publishers

doctoral thesis written under the supervision of professor Ewa Bagińska,
additional supervisor: Krzysztof Czub, PhD

Gdańsk, June 06, 2019

Summary

The subject of the doctoral thesis is the liability of publishers on various levels: publishers of book publications, press publishers and online publishers. The research goal is to answer the question of whether there is a possibility of identifying the common features of the publishers operating on e various levels, i.e. features allowing to determine the scope of publishing liability and the relationship of this liability to the liability on general civil law principles. Additional goals are firstly presentation of systematic, allowing to determine who is the publisher as well as the subject and scope of their civil liability and secondly, based on this, the right base of publishing liability, operating in three major publishing levels, book publishers, internet publishers and online publishers.

The methodology used in this doctoral thesis was dictated by the choice of topic and the intended research goal of the dissertation. The main method is, therefore, the legal-dogmatic method, the basic assumption of which is the analysis of the liability of the publishers in the context of the regulations of the applicable legal system. Due to the fact that legal regulations concerning the responsibility of the publishers are fragmented and disseminated in many legal acts, the reconstruction of the principles and general framework of this responsibility requires the use of both the rules of interpretation and legal inference inferences. Incidentally, the legal and comparative method as well as the historical and comparative method were also used.

The dissertation consists of five chapters.

The first chapter deals with the general development of the publishing movement both in historical terms and in international law. Due to the fairly high level of diversity in international law, the focus is only on those aspects that have a direct impact on the responsibility of the publishers

The second chapter is devoted to the analysis of the legal status of the publisher as a subject of copyright and related rights. Basic concepts and definitions are discussed here. Then the legal status of the publisher will be examined in four key situations: until the disclosure of authorship, in the case of collective works, in the scope of works not available in the course of trade and in the context of the right to the first editions and scientific and critical editions.

The third chapter outlines the problem of the tort liability of the publisher in Polish law on three key areas of publishing activity: copyright, press law and online publishers. This chapter is the most important in this dissertation because the conclusions from the analysis made in it will be the essence of the answer to formulated research thesis.

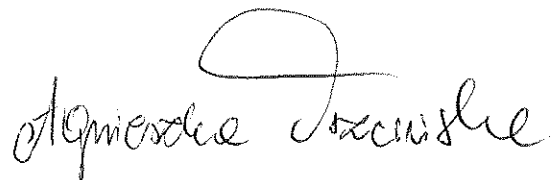
The subject of chapter four concerns specific cases of contractual liability of the publisher. Due to the main subject of the research, the contracts concluded by the publishers and collecting societies were omitted. However, the focus was on contracts that the publisher

includes with the creator of the work, as well as contracts concluded between the publishers. At the end, the liability was discussed in terms of the subject, and in the case of an unnamed co-publisher agreement, in which there is a situation of multiple debtors.

The last chapter deals with the liability of the publisher under German law. The choice of Germany as a reference point for conducting a legal-comparative analysis with the Polish legal system justifies, firstly, the strong influence of German law on Polish law, and secondly - a completely separate concept of both the recognition of copyright in the system of German law, as well as different regulations under the law release.

At the end of this dissertation a summary of the conducted research was presented, as well as synthetic answers to the research questions posed at work and numerous applications *de lege ferenda*. As part of the conducted research, it was possible to verify the hypothesis, based on the analysis of the relationship of the publishers' special liability to liability in civil law, that in the case of the liability of the publisher, the legislator departs from the compensatory function, characteristic of civil liability, in favor of the repressive function, which function on the basis of the provisions of the civil law it has a marginal, and one could say, even more historical significance.

Keywords: publisher, work, press law, internet publisher, responsibility, fault, pity, personal rights, copyrights, co-editions.

A handwritten signature in black ink, reading "Agnieszka Jozwińska". The signature is written in a cursive style with a large, looping initial 'A'.

Uniwersytet Gdański
Wydział Prawa i Administracji
Katedra Prawa Cywilnego
mgr Agnieszka Trzcńska

Odpowiedzialność cywilnoprawna wydawców

praca doktorska napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Ewy Bagińskiej,
promotor pomocniczy: dr Krzysztof Czub,

Gdańsk, 04 czerwca 2019 r.

Streszczenie

Przedmiotem pracy jest odpowiedzialność cywilnoprawna wydawców działających na różnych płaszczyznach: wydawców publikacji książkowych, wydawców prasy oraz wydawców internetowych. Celem badawczym jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy istnieje możliwość zidentyfikowania wspólnego katalogu cech podmiotowych wydawców działających na różnych płaszczyznach, czyli cech pozwalających ustalić szczegółowy zakres podmiotowy odpowiedzialności wydawców oraz w jaki sposób odpowiedzialność wydawców odnosi się do odpowiedzialności ogólnej, przewidzianej w przepisach k.c. W ramach tak postawionych celów badawczych podporządkowanymi im celami pośrednimi stały się: po pierwsze, zaprezentowanie systematyki, pozwalającej określić podmiot, przedmiot oraz zakres odpowiedzialności cywilnej wydawców; po drugie, ustalenie na tejże kanwie właściwych podstaw odpowiedzialności wydawców, prowadzących swoją działalność w trzech kluczowych obszarach wydawniczych, mianowicie wydawców książek, prasy oraz wydawców internetowych.

Zastosowana w niniejszej pracy metodologia została podyktowana wyborem tematu i zamierzonym celem badawczym pracy. Główną metodą jest więc metoda prawnodogmatyczna, której podstawowe założenie stanowi analiza odpowiedzialności wydawców w kontekście unormowań obowiązującego systemu prawa. Ze względu na fakt, iż regulacje prawne dotyczące odpowiedzialności wydawców są fragmentaryczne i rozsiane w wielu aktach prawnych, rekonstrukcja zasad i ogólnych ram tejże odpowiedzialności wymaga stosowania zarówno reguł wykładni, jak również prawniczych wnioskowań inferencyjnych. Pomocniczo sięgnięto także do metody prawnoporównawczej oraz historyczno-porównawczej.

Realizacja przyjętych celów pracy przeprowadzona została w toku rozważań podjętych w pięciu rozdziałach

Rozdział pierwszy dotyczy ogólnego rozwoju ruchu wydawniczego zarówno w ujęciu historycznym, jak i na gruncie prawa międzynarodowego. Z uwagi na dość wysoki poziom zróżnicowania prawa międzynarodowego, skupiono się wyłącznie na tych aspektach, które mają bezpośrednie przełożenie na odpowiedzialność wydawców.

Rozdział drugi poświęcony jest analizie statusu prawnego wydawcy jako podmiotu praw autorskich i pokrewnych. Omówione zostały tu podstawowe pojęcia i definicje. Następnie status prawny wydawcy poddany został badaniu w czterech kluczowych sytuacjach: do chwili ujawnienia autorstwa, w przypadku utworów zbiorowych, w zakresie utworów niedostępnych w obrocie handlowym oraz w kontekście prawa do pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych.

W rozdziale trzecim zarysowana została problematyka odpowiedzialności deliktowej wydawcy w prawie polskim na trzech kluczowych płaszczyznach funkcjonowania działalności wydawniczej: prawa autorskiego, prawa prasowego oraz wydawców

internetowych. Rozdział ten odgrywa kluczową rolę w niniejszej pracy, ponieważ wnioski z dokonanej w nim analizy stanowią istotny element odpowiedzi na sformułowane tezy badawcze.

Tematyka rozdziału czwartego zogniskowana jest wokół zagadnień dotyczących szczególnych przypadków odpowiedzialności kontraktowej wydawcy. Ze względu na główny przedmiot badań pominięto umowy zawierane przez wydawców z organizacjami zbiorowego zarządzania. Skupiono się natomiast na umowach, jakie wydawca zawiera z twórcą dzieła, oraz umowach zawieranych między wydawcami. Na zakończenie omówiona zostanie odpowiedzialność w ujęciu podmiotowym, oraz w przypadku nienazwanej umowy koedycji wydawców, w której występuje sytuacja wielości dłużników.

Rozdział ostatni traktuje o odpowiedzialności wydawcy na gruncie prawa niemieckiego. Wybór właśnie Niemiec jako punktu odniesienia do przeprowadzenia analizy prawnoporównawczej z polskim systemem prawnym uzasadnia po pierwsze silny wpływ prawa niemieckiego na prawo polskie, a po drugie – zupełnie odrębna koncepcja zarówno ujęcia praw autorskich w systemie prawa niemieckiego, jak również odmienne regulacje na gruncie prawa prasowego.

W Zakończeniu niniejszej dysertacji zawarto podsumowanie przeprowadzonych badań, a także przedstawiono syntetyczne odpowiedzi na pytania badawcze postawione w pracy oraz liczne wnioski *de lege ferenda*. W ramach przeprowadzonych badań udało się zweryfikować postawioną hipotezę, na podstawie analizy relacji odpowiedzialności wydawców do odpowiedzialności przewidzianej w k.c. że w przypadku odpowiedzialności wydawcy ustawodawca odchodzi od funkcji kompensacyjnej, charakterystycznej dla odpowiedzialności cywilnej, na rzecz funkcji represyjnej, która to funkcja na gruncie przepisów k.c. ma marginalne, a można by rzec, nawet bardziej historyczne znaczenie.

Słowa kluczowe: wydawca, utwór, prawo prasowe, wydawca internetowy, odpowiedzialność, wina, szkoda, dobra osobiste, prawa autorskie osobiste, prawa autorskie majątkowe, koedycja.

Olga Maria Vasiliu